

Ballettframförslan í Norðurlandahúsinum

Ein bardagi um listina á palli

Pallmyndin er ein stórir hugtakandi málningur, sum áhaldandi skífur litbrigdi og skap - her verður stóra tekniska ljós útgærdin í Norðurlandahúsinum hegnisliga nýtt. Frammanfyri pallmyndini dansar ballettbólkurin og tú fært ikki stundir at eygleiða myndina, tí dansarnir eru millum áskoðaran og pallprýðið. Umframt hetta er ein ræðuligur larmur av ljóði, sum

floymir yvir henda ófriðarluga pall.

- Av sonnum ein bardagi millum listagreinarnar, har tónleikur, dansur og pallmynd stríðast hvør móti øðrum. Átlanin var ivaleyst, at listin skuldi berast út til fólk, við at oysa úr tí ríkidømi, sum føroyingar eiga, men sum so sjáldan fær áskoðaran á tal. Úrslitið gjørdist eitt sindur soltið.

Umleið 100 fólk hava verið við til at skapa ballettin "Harra Pætur og Elinborg" og "Tey Fýra Tormini", sum Kristian Blak, tónaskald hevur gjørt tónleik til og Nanna Ólafsdóttir, dansihøvundur hevur gjørt koreografi. Pallmynd og búmer gjørdi Bárður Jákupsson og Torbjørn Olsen. Ljósamaður var isendingurin Árni J. Baldvinsson. Ljóðið skipaði Jóhannus á Rógvu fyri. Íslendsku ballettfólkini ið vóru 11 í tali, og Sønderjyllands Symfoniorkester, undir leiðslu av Svend Aage Joahnsen, spældi inn tónleikin. Guðmundur L. Joensen var pallstjóri.

So ørkymlandi tað kendist í Norðurlandahúsinum henda dagin, so vóru kortini góðar latur millum tað sum vit kunnu kalla blandað bóm. Tú hómaði "stenunningar" - ein færra av Romeo og Juliú í ballettini sum var hugtakandi og vøkur og "Tágen Letter" í tónleikinum, men so var eisini sum at hoyra frásøgn í Útvarpinum, um bumburaidin í London undir krígunum o.s.fr. Tú varð skrødd burtur úr einum stemningi í annan - og tað var ikki við mykindum. Óneyðugt hugsar tú, tí pallurin er fullur av fólk, sum við dansilist síni átti at megna ymsu umbroytingarnar á pallinum - uttan tó

at skera tað "út í papp" fyri áskoðaranum.

Tá ballettin "Dødens Triumf" varð frumframförd í Danmark í 70unum, varð frammanundan gjørt nógv burturúr at siga fólk, hvussu nógv øðrvísi henda ballettin var háttað, í mun til alt sum var farið fram á palli áður. Flemming Flint, danskur ballettstjóri hevði skapað hana, og kendi tónleikabólkurin Savage Rose hevði gjørt tónleikin. Hóast ávaringarnar frammanundan so minnst eg framförsluna sum eina uppliving fyri lívið, sum tú ongantíð gloymur aftur. Her var talan um nýskap, har klassiski tónleikurin var skiftur út við nútímans ljóði og rørslum, sum fekk áskoðaran at ræssast. Innihaldið í "Dødens Triumf" var oyðilegging og dálking, sum sorlaði samfelagið.

Tíverri var ballettin "Harra Pætur og Elinborg" og "Tey Fýra Tormini" ikki slík uppliving, sum eg vil minnst rættiliga leingi. Hon var eitt stig á veginum móti - vónandi - fleiri royndum at skapa livandi list á palli í Føroyum, og vónandi ikki ein uppliving sum fær fólk til at sessast frammanfyri sjónvarpið, istaðin at fara út um tey fýra stovuhornin at leita sær innihald og undirhald.

Fyrri partur "Harra Pætur

og Elinborg" vardi slakan tíma, og seinasti partur í hesum leiki var serstakliga áhugaverður og her sat tónleikur og koreografi saman í eini eind. Hvørt tað snúi seg um søguna í kvæðnum ella framförslan hevði havt annað heiti, hevði kanska órógva áskoðaran minni. Tú royndi at fylgja við á pallinum, samstundis sum tú í minninum leitaði eftir, hvar dansarnir nú vóru í søgugongdini. Tað forðaði kanska fyri at lata hugflogið fara við tær, so tú bert tók til tín, sum tað var.

Aftaná steðgin varð "Tey Fýra Tormini" framfördur, og her var avgjørt meira skil á koreografi og pallurin bert prýddur við einum tórni, sum hevði fýra ymiskt prýddar flatur. Í hesum leikpartinum kendi tú gerandisdagin aftur í nútímans líki. Í seinasta leikbrotinum varð pallmyndin broytt og ein trappa sett við tórnið, sum rættiliga livgaði væl um hjá dansarunum, ið fingi høvi at brota einsatáttada dansin. Heilir tveir tímar er drúgv tíð at framföra, tá ein søga skal sigast. Tað høyr ikki um, við at fylla karmarnar um framförsluna við alskyns ljóði og litbrigdum.

Livandi kendist tó eisini henda seinna framförslan, tí tónleikarnir høvdu fylgispeðið og ljóðstyrkin hel-

Dagny Joensen

dur ikki so doyrvandi, sum í fyrri parti. Eitt kór, stjórnað av Sunleifi Rasmussen riggaði væl og gav áskoðaranum kenstu av at verða hjástædd í huldakennda, yndisliga umhvørvinum. Hugsandi er eisini, at hevði hesin partur verið framfördur fyrst, so høvdu áskoðarnir verið betur fyri at taka móti tí, sum tey vóru boðin í fyrsta parti.

Tað er vanligt aðrastaðni, at listafólk innan ymsu greinarnar arbeiða saman um onkra framförslu. Tað er gott hugskot, tí tað gevur tí einstaka listafólkinum høvi at royna seg uttan fyri egnu vanligu karmar. Hetta hevur eisini verið roynt áður í Føroyum, við góðum úrsliti. Eitt nú var tað Tróndur Patursson, listamálar, sum gjørdi pallprýði og búmer til sjónleikin "Eitt Dukkheim", sum Norðurlandahúsið saman við sjónleikarum úr Tórshavnar Sjónleikafelag framförsdu fyri nøkrum árum síðan, saman við ís-

